

ABSTRACT

L'EMOCIÓ D'EDUCAR.

Nous reptes en l'Educació: l'Educació per la ciutadania.

Pilar Balagué i Bertran
pbalague@xtec.cat

Parlar d'Educar implica considerar el subjecte de forma integral com a *Ciudadà i, el Dret a la igualtat d'oportunitats*, per respondre qualitativament a les seves necessitats educatives.

Acompanyar a cada alumne en l'evolució personal i social, significa un repte i un privilegi.

La clau: ***Estimar als alumnes, apreciar-los amb honestedat, considerar-los persones!***. Establir ***un diàleg entre persones*** per potenciar els talents, la sensibilitat artística, la investigació, la creativitat, la comunicació, la intel·ligència emocional, i el pensament reflexiu i crític. El professional ha de sentir-se capaç, estar motivat i compromès amb la tasca. Mostrar un tracte excel·lent, essent imaginatiu, eficient i perseverant.

L'Educació per la ciutadania pot ser una oportunitat, malgrat existeix el risc academicista.

Com a mostra, hi ha experiències positives, com el "Crèdit de competències bàsiques en comunicació i habilitats socials" a l'ESO, de l'IES Lluís Companys de Tordera.

Pensar sobre el rol professional i l'espai d'educació, pot ser-nos molt útil per a determinar la intervenció educativa.

Pilar Balagué.

L'EMOCIÓ D'EDUCAR.

Nous reptes en l'Educació: l'Educació per al desenvolupament personal i la ciutadania.

Pilar Balagué i Bertran
pbalague@xtec.cat

Parlar *d'Educar* implica considerar una doble finalitat, el desenvolupament personal del subjecte i alhora la seva integració positiva en la societat. És a dir, considerar el subjecte de forma integral, com a *Ciudadà*.

Si ens centrem amb la idea *d'Educar persones*, parlem del *Dret a la igualtat d'oportunitats educatives*; cal pensar en com oferir una resposta de qualitat a les necessitats que presenta cada un dels subjectes, significa fer un plantejament integral d'atenció a la diversitat en els centres educatius o en qualsevol espai d'educació.

En el centres educatius hi ha una gran diversitat de població reflex de la societat, les necessitats educatives dins de la normalitat són molt àmplies i calen noves estratègies per a afrontar el repte educatiu.

La tasca doncs, com *Educadors*, és la de cercar oportunitats educatives i fer-les arribar al nens, als joves, de tal manera que se'n puguin beneficiar; significa comprometre's amb aquest repte de qualitat i de consideració a *l'Home*.

Molt sovint quan pensem de quina manera varem aprendre, el que ens ve a la memòria és l'actuació d'aquell mestre que amb la seva manera de fer, ens va fer sentir apreciat per aprendre, i que a més ens captivava amb tot el que feia.

El rol dels educadors és un dels elements clau. El tracte personal, és altament rellevant en tot procés d'aproximació al coneixement.

Estem parlant d'un rol que requereix de tres dimensions: sentir-se capaç d'educar, disposar d'un alt grau de motivació per a fer-ho i mostrar també un alt compromís amb la tasca, un alt nivell d'esforç.

Poder acompanyar a cada alumne en el seu procés d'evolució personal, estant al seu costat pendents d'ajudar-lo i de deixar que creixi cap a una autonomia personal, i alhora servir-li de mediadors en els seu entorn cultural, és una experiència irrepetible. **Significa un gran repte i un gran privilegi.**

El que he après en els anys d'experiència educativa es tradueix en *estimar als alumnes, apreciar-los amb honestat, considerar-los persones!*

Es tracta d'acompanyar, de conèixer, de mostrar per modelament. Prenent a l'alumne com a punt central de referència, hem de generar confiança, consciència, complicitat i compromís. Sempre amb un entorn d'excel·lents maneres.

Potenciar els talents, la sensibilitat artística, la investigació, la creativitat, la comunicació, la intel·ligència emocional, i especialment el pensament reflexiu i crític.

Com a societat no podem anar deixant que es perdi el talent, quan una persona es sent valorada, acompanyada adquireix seguretat, té expectatives de futur i arriba a manifestar-se, llavors pot aportar a la societat.

Amb l'actuació com a educadors, que mai serà indiferent al noi, podem incidir positivament en crear un entorn afavoridor, de confiança i estimulació, on ell es mostri.

Cal atendre la persona establint *un diàleg entre persones*, que realment signifiqui *un pont de comunicació*, on tots i cada un dels possibles malentesos es resolguin amb *la Paraula*.

Com a educadors hem de ser imaginatius, eficients, perseverants i estimuladors de pensament. Remarcant els eixos bàsics per l'èxit escolar: "sentir-se capaç; motivat i compromès amb la tasca".

Hem de promoure doncs que l'alumne arribi a ser autònom i intel·ligent, capaç de compartir.

Què ens trobem als centres educatius?

Massa sovint alumnes enfadats, sense ganes, apàtics i inquietos, inclús agressius, en un entorn que viuen de forma hostil, amb unes maneres generadores de conflicte, avorrits. També ens trobem alguns professors angoixats, tot plegat climes que generen preocupació.

El fet rellevant és que totes aquestes situacions són modificables i es poden treballar.

Hi ha experiències prèvies que dins de diferents centres han treballat la dimensió emocional dels alumnes; per exemple com un crèdit de competències bàsiques en comunicació i habilitats socials (i valors) que s'està implementant des de fa anys dinamitzat pel Departament d'Orientació Psicopedagògica, a l'IES Lluís Companys de Tordera a tota l'ESO i que ara es relaciona amb l'assignatura de l'Educació per la ciutadania, a 3r curs, que estan resultant molt interessants.¹

Dins d'aquest context l'Educació per al desenvolupament personal i la ciutadania pot ser una oportunitat.

¹ Annex 1.- Crèdit de Competències Bàsiques en Comunicació i Habilitats Socials i Valors/ Educació per al desenvolupament personal i la ciutadania. Departament d'Orientació Psicopedagògica de l'IES Lluís Companys de Tordera.

L'existència de l'Educació per la ciutadania pot significar un espai de reflexió. **Però es pot produir la situació contrària al que es pretenia.** Hi ha el risc de què es converteixi en un espai més, sense cap mena de rellevància especial, per la majoria d'alumnes.

Sabrem aprofitar aquesta oportunitat? La clau es troba en els docents que la imparteixin.

Un professor eficient haurà d'utilitzar tots els recursos i estratègies didàctiques, diversificades i adaptades al grup d'alumnes, des d'una perspectiva de diàleg a l'aula, no unidireccional; emprant estratègies creatives i múltiples llenguatges; sessions on l'alumne tingui l'oportunitat de mostrar-se i prengui la paraula, sigui creatiu i crític, generi pensament i s'expressi.

Deixarem que aquest espai de *l'Educació per al desenvolupament personal i la ciutadania*, es converteixi segons expressió popular " **una assignatura maria** " dins del currículum?. El risc de què s'imparteixi des d'un punt de vista academicista, forma part d'una inèrcia que no afavoreix el funcionament dels centres.

Assenyalo, doncs, la necessitat de formació específica, els professionals haurien d'estar formats en educació emocional, també en comunicació (resolució de conflictes, dinàmiques de grup, treball cooperatiu, coneixements pedagògics i psicològics, lideratge, pensament crític...). Per facilitar la planificació, l'execució, la valoració del projecte.

L'autonomia del centre i la gestió dels Equips directius pot recolzar la tasca dels professionals. També s'hauria d'incidir en formar als Equips per conscienciar-los de la importància del treball en Competències Personals i Socials. L'organització del centre i les estratègies globals del Projecte educatiu poden afavorir o no una experiència educativa determinada.

La Inspecció Tècnica també hauria de participar de la reflexió i el compromís.

En conclusió es tracta doncs, d'afavorir que l'alumne es senti bé amb si mateix i en l'entorn educatiu, es senti valorat i aprengui a estimar i a respectar. El control de les emocions, el bon tracte, els valors, el considerar l'altre també com a persona, i que arribin a ser generadors culturals, són els eixos a treballar.

Per fer-ho es requereixen espais educatius generals i específics, *l'Educació per al desenvolupament personal i per la Ciutadania* pot ser-ne un. Reflexionar sobre quin és el model de professional i sobre els propis espais educatius ens serà molt útil.

Aquest era el motiu de la comunicació, **impulsar al reflexió dels professionals per a millorar la pràctica educativa. També remarcar la importància del treball per al desenvolupament de la competència personal i social dels alumnes, dins del currículum.**

Si, nosaltres som uns dels que hem d'ajudar al als alumnes a trobar aquest camí per apreciar, primer a les persones i seguidament al coneixement, que en definitiva és una eina que ensenya a pensar més i millor, que ensenya a viure...

Quin privilegi, el nostre, poder acompanyar als nois en aquest trajecte.

De fet aquesta tasca, com educadors, hem de decidir com la volem viure, com un repte electritzant o senzillament com una ocupació.

"Qualsevol cosa que faci serà insignificant però és molt important que ho faci"

Gandhi

Per a mi educar és viure!

Pilar Balagué.

ANNEX 1.-

Pla Estratègic de centre Basat en la Millora de Convivència com a estratègia de la Millora de l'èxit 2006- 2010

Crèdit de Competències bàsiques en comunicació i habilitats socials.

Eduquem persones, a l'ESO, 2007-08

Educació pel Desenvolupament personal i la Ciutadania , 3r ESO. 2007-08

Fitxa Tècnica. (1997-2008).

Competències bàsiques i habilitats socials. Eduquem persones.

Inici en el curs 2000-01, a partir d'experiències prèvies en crèdits variables (1997-98)

Educació pel desenvolupament persona i la ciutadania 3r.ESO

Organització i Continguts	Crèdit :La comunicació, l'autonomia personal i la convivència Educació per la ciutadania.
Professionals	Impartit pel Departament d'Orientació Psicopedagògica (Professores Especialistes en Pedagogia i Psicologia.)
Temporalització: ESO	Primer cicle (2h/setmana). Segon cicle (3h/ setmana). Combinació horària amb l'Educació per la Ciutadania .
Estratègies d'ensenyament - aprenentatge	Tot el grup classe de 3r i de 4r en el curs escolar, suport a l'acció tutorial i contingut curricular en Educació Emocional). En els grups en que no és possible ofertar-lo, es du a terme una selecció compactada dels continguts essencials, en les sessions de tutoria. Treball de continguts de Competències bàsiques de comunicació, d'Educació Emocional i en Valors, per a la millora de la competència personal i social de l'individu, creant una situació emocionalment satisfactòria en què l'alumne es sent protagonista de seu aprenentatge. 1.- La Llengua com a eina de comunicació. Competències bàsiques de comunicació i llenguatge. El sentit crític i la creativitat. Altres llenguatges. 2.- Aprendre a aprendre.- Habilitats d'aprendre a aprendre.Transferències. Competències bàsiques a nivell social. 3.- Educació Emocional. La regulació de les emocions. El

	<p>centrament, el control i gestió de les emocions, habilitats de relació i d'autoconeixement. Maneres de pensar eficients (sentit comú), la presa de decisions, la motivació, el respecte, el bon tracte i control de l'agressivitat i impulsivitat. El reforç positiu dels factors de protecció davant de la ingesta de substàncies tòxiques o models de conductes no saludables.</p> <p>4.- La convivència, els valors. La cohesió social. La importància de les relacions i de la socialització. El centre com a mediador social.</p>
<p>Centrat en la doble Finalitat de l'Educació: "El desenvolupament personal i la socialització positiva de l'individu".</p>	<p>Pretén formar persones autònomes, responsables i compromeses amb la tasca de l'aprenentatge, que sàpiguen estar i esforçar-se, desenvolupant d'estratègies d'aprenentatge i de convivència. Potenciant aprenentatges que puguin transferir a la seva manera d'actuar. És un crèdit de desenvolupament personal i socialitzador.</p> <p>Desenvolupar la comunicació, l'autonomia personal i la convivència de l'alumnat.</p> <p>Per fer front a la situació de desorientació d'una part de l'alumnat que hi ha centre, que mostra a vegades conductes agressives i conflictives, alumnat amb situacions molt complexes a nivell familiar i d'entorn social, manca de límits. A més de la creixent problemàtica d'iniciació de conductes contra la salut.</p>
<p>Objectius</p>	<p>Assolir competències bàsiques de comunicació i d'aprendre a aprendre, La competència social. Habilitats de relació intrapersonal i interpersonal. Treballar el Talent i l'actitud de compromís amb la tasca. Aconseguir un tracte correcte i un bon comportament, a més de la implicació en la tasca d'aprendre per part de l'alumne.</p>
<p>Organització de centre .</p>	<p>Pla d'Innovació i d'Autonomia de centre (PAC)/ Pla estratègic de centre. Primer cicle: Transformació d'un crèdit variable en un crèdit amb tot el grup classe Segon cicle: Transformació d'un crèdit variable en un crèdit amb tot el grup classe 3r i 4r, paral·lelament en el curs que no s'està impartint el crèdit s'incrementa increment en 1h/setmanal les matèries instrumentals, que equival a un crèdit trimestral de llengua catalana, llengua castellana, matemàtiques al llarg del curs.</p> <p>Estalvi de professorat en la franja de crèdit variable que es destina a baixar ràtio en les matèries instrumentals, i altres si s'escau, fent desdoblaments, suport i/o essent dos professors a l'aula.</p>

	Combinació entre les hores del crèdit i les de la matèria d'Educació de la ciutadania.
<i>Currículum:</i>	<p>Competències bàsiques, de desenvolupament personal, de suport a l'Acció Tutorial i a la convivència en el centre. Orientació Estratègies de potenciació i desenvolupament de la intel·ligència intrapersonal i interpersonal.:</p> <p>Marc de la competència emocional:</p> <p>Treball de les emocions i d'autoconeixement: metacognició</p> <p>Treball de les intel·ligències intrapersonal i interpersonal:</p> <p>Ser assertiu</p> <p>Les habilitats. Les característiques de la persona emocionalment intel·ligent</p> <p>Les competències acadèmiques</p> <p>Tipus de pensament intel·ligent (causal, conseqüència, alternatiu, de mitjans-fi i de prospectiva)</p> <p>La maduresa personal</p> <p>Treball de convivència i integració a la societat (Cercar feina i aproximació al món laboral o dels estudis).</p> <p>Aproximació al món laboral</p> <p>Centrat en:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Competències bàsiques a nivell de llenguatge. <ul style="list-style-type: none"> - El diàleg i la correcció en el llenguatge - La diversitat de llenguatges. - La premsa i els mitjans de comunicació com a punt de realitat. La crítica - La creativitat - Competència social, les habilitats socials. El conflicte com oportunitat d'aprenentatge. <ul style="list-style-type: none"> - Els estadis de desenvolupament moral. Educar en els valors - L'empatia, l'assertivitat, la resiliència - Estratègies d'afrontació i de resolució de conflictes, La negociació, la mediació, el compromís social. - Dinàmiques de grup. - La valoració de l'entorn (l'apreci i els vincles) – família-entorn social proper. <p>Competències bàsiques de desenvolupament personal</p> <ul style="list-style-type: none"> - Creixement moral <p>Habilitats, hàbits i estratègies d'aprendre a aprendre.</p> <p>Orientació (personal, acadèmica i vocacional)</p> <p>Treball actitudinal (saber escoltar, atenció, memorització, expressió, control de la impulsivitat i la impaciència)</p> <p>La presa de decisions conscient</p> <p>Motivació. Automotivació</p> <p>Autoavaluació</p> <p>Actitud positives: Millora de l'autoestima i generació de confiança en si mateix.</p> <p>Coneixement de les emocions i els sentiments. Gestió i control.</p>

	<p>El canvi significatiu, l'autoregulació La consideració als altres Cultura de l'esforç. Compromís amb la tasca. Pensament creatiu - Habilitats acadèmiques La metacognició El control i la regulació de l'aprenentatge La responsabilitat Compromís amb la tasca Hàbits i habilitats per l'aprenentatge.</p>
<p><i>Contingut en relació a l'Educació per a la ciutadania 3r ESO</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Aprendre a ser i a actuar de forma autònoma - Aprendre a conviure - Aprendre a ser ciutadà . Pensament crític i compromís. <p>L'aprenentatge es centra en la manera de viure , el pensament crític , la participació, l'assimilació de valors socials i de convivència .</p> <p>Procés d'autoconeixement i de valoració de la pròpia persona i dels altres. Promoure el benestar de l'individu i de les persones del seu entorn . Els drets dels menors. Els drets individuals i col·lectius. El coneixement de la societat en què vivim. L'anàlisi de la informació dels mitjans de comunicació, com a punt de realitat. Coneixement de l'entorn proper i la pertinença a la comunitat.</p>
<p>Coneixement</p>	<ul style="list-style-type: none"> - La comunicació com a competència bàsica. Comprensió i expressió, oral i escrita, la creativitat artística i la imatge com a llenguatge, el llenguatge corporal. L'actualitat com a punt i referent de realitat contextual, la crítica al mitjans de comunicació (Aparici, 2003). - Les habilitats socials, la mediació, el diàleg com a eina educativa (Segura, 2000). El creixement moral, els dilemes com a eina de reflexió (Kohlberg, 1984). Els valors (Terricabras, 2002), (Cardús, 2000). - La creativitat i el pensament divergent per la resolució de conflictes, la intel·ligència com autogovern mental (Stenberg, 1989). El pensament creatiu (De Bono, 1992). - Estratègies d'Intel·ligència emocional (Goleman, 1996). Educació Emocional (Bisquerra, 2000). Intel·ligències Múltiples (Gardner, 1995) - La motivació (Tapia, 1994). - El modelament i les estratègies d'ensenyament-aprenentatge (M.Luisa Pérez 1994), els estils d'aprenentatge (Riart, 2003). Tècniques cognitives (Novak, 1978). - El treball cooperatiu (Ainscow, 1995).
<p>Relacionat amb el Pla d'Acció</p>	<p>- Suport a l'acció Tutorial i a la Millora del rendiment acadèmic.</p>

<p>Tutorial.</p>	<p>L'Orientació com a eina de motivació, el crèdit s'ha emmarcat dins d'un Pla d'Orientació de centre (personal, acadèmica i vocacional) per a tot l'alumnat.</p> <ul style="list-style-type: none"> - La formació s'orienta a afavorir la reflexió sobre el propi procés d'autoconeixement i d'aprenentatge. - En afavorir la capacitat de la presa de decisions per tendir l'autonomia, la reflexió i la regulació de la persona. - El centre Acollidor (pla de benvinguda i d'acollida). Treball sistemàtic sobre el bon tracte. La convivència la base per poder incidir en educació.
<p>Eixos procedimentals</p>	<p>L'alumne ha d'adquirir la informació L'ha d'interpretar L'ha d'analitzar i fer-ne inferències Comprendre i explicitar. Controlar les emocions i regular-les. Crear Considerar a les altres persones Portar a la pràctica. Convivència positiva. Control i gestió personal.</p>
<p>Metodologia i recursos.</p> <p>Varietat de situacions docents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lectures - Reflexió - Diàleg - Explicació-Argumentació - Cinema i Filmacions - Escrivim i il·lustrem - Creació de missatges - Fem ràdio - Aprenentatge de nous codis. - Simulacions - Resolució de conflictes - Disseny de projectes - Execució i avaluació de projectes 	<p>Explicació . Diàleg. Dilemes morals. Debat i el debat cognitiu. Argumentacions i raonaments. Temps dedicat a pensar Coneixement de les emocions i sentiments Dinàmiques de grups Execució de tasques. Pràctiques guiades El modelament La mediació La interrogació guiada El treball cooperatiu i l'ensenyament recíproc. Construcció de pensaments, idees, textos, en equip de forma cooperativa L'anàlisi metacognitiu. L'autointerrogació Tècniques de retroalimentació positiva. El professor com a educador estratègic: Coherència, compromís, gratuïtat, acceptació Desenvolupament de la creativitat Utilització dels mitjans de comunicació com a punt de realitat. L'ús de la premsa L'ús de la publicitat L'ús del cinema L'ús de la literatura (novel·les, poesia) La presa de decisions contextualitzada Negociació de solucions Connexió personal Anàlisi situacional i atribució causal Disminució del control i suport de l'activitat per part del professor. Utilització de recursos externs- Pla educatiu d'entorn.</p>
<p>Avaluació. Diversificada</p>	<p>Autoavaluació. Presentació de treballs i execució de tasques. Contínua (inicial,</p>

	<p>processal i sumativa).</p> <p>Criterial, en funció de l'adequació individual de cada individu.</p>
<p>Actitud del professor. Format en Educació Emocional i competències socials.</p>	<p>Modelament . Ser conscient de la comunicació. Mostrar límits. Tacte exquisit a l'alumnat Autodomini. Paciència. Ser conscient del seus actes. Control de la pròpia pertorbació . Gestió Seguiment personalitzat de la conducta Observació sistemàtica Dotar del temps per pensar Mostrar acceptació i reconeixement. Reforç positiu, Modificació conductual. Definir els sentiments i emocions Ajudar a organitzar-se mostrant models i pautes Mostrar com actuar en la resolució del conflicte. Modelament. Acceptar, aplaudir, motivar, generar confiança i corregir Bon humor, afecte, actitud de compartir i d' escolta. Potenciar el pensament creatiu</p>
<p>Docent Estratega</p>	<p>Compren la necessitat d'ensenyar estratègies Presenta l'estratègia Organitza i complementa els aprenentatge significatius Interpreta la situació d'aprenentatge Proporciona instruments i anàlisi de la situació d'aprenentatge Pren decisions en situacions educatives interactives Compren i analitza les estratègies dels alumnes Orienta a l'alumne en el seu procés Potencia l'acte creatiu, les interrelacions, l' expressió.</p>
<p>Procediment</p>	<p>Procés organitzat i intencionat, sistematitzat. Flexibilitat (organitzativa, d'activitats, de materials , de situacions educatives) Treball diferenciat en funció de la diversitat.</p>
<p>Paradigmes. Tots els alumnes poden arribar a aconseguir uns objectius propis en funció de les seves possibilitats , si se'ls facilitat el temps i els recursos necessaris per a pensar, es considerin els diferents estils d'aprenentatge i per potenciar la modificabilitat cognitiva</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Models Constructivistes de l'Aprenentatge (Gallifa,1990). En aquest procés es resalta la importància de la mediació pedagògica per aprendre a aprendre (Feuerstein, 1980), per a que l'alumne pugui créixer en la zona de desenvolupament proper (Vigotsky, 1979). La Teoria Constructivista destaca la importància de construir l'alumne els propis aprenentatges (Piaget, 1970), i que desenvolupi l'Aprenentatge significatiu (Ausubel, 1973); l'aprenentatge social (Bandura, 1988) i l'assimilació (Ausubel, Hanesian, Novak, 1978), el desenvolupament dels suports i estratègies necessaris per al desenvolupament cognitiu (Bruner, 1984). El creixement moral (Kohlberg, 1984). La Teoria Triàrquica de la Intel·ligència especifica que la capacitat intel·lectual és millorable (Stenberg, 1986). - Model d'Intel·ligència Emocional (Goleman, 1998), que concreta en l'Enfoc de l'Educació Emocional (Bisquerra,2000), (Marina, 1996). Teoria que es centra en desenvolupar la intel·ligència interpersonal i intrapersonal, Intel·ligències múltiples

	(Gardner 1995). Tracta del control emocional per a ser persona, es basa en cinc competències emocionals fonamentals: l'autocontrol, la confiabilitat (honradesa), la integritat, l'adaptabilitat, la innovació (Goleman, 1996).
Recursos	<ul style="list-style-type: none"> - Articles de premsa, Algoritmes, Dites, Pensaments. Novel·la, Poesia... - Suport visual. Fotografies .Pel·lícules: Dossier que s'elabora per a cada pel·lícula . - Internet - La música que escolten... <p>Recursos externs:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activitats amb l'entorn, Xerrades d'exalumnes, Biblioteca, Ràdio, Llar d'avis, <p>Inserció laboral...</p> <ul style="list-style-type: none"> - Debat i diàleg
Treball de l'alumnat	Es treballa de forma Individual i en Treball en equip. Es potencia el treball cooperatiu.
Valoració: Incideix en alumnes, i professorat.	<p>El crèdit és un dels recursos que s'ha mostrat més efectiu per atendre la diversitat, integrant alumnes; s'atén a un ampli col·lectiu d'alumnes i els qui presenten més dificultats en l'aprenentatge.</p> <p>Ha millorat significativament l'actitud dels alumnes, ha disminuït la conflictivitat dels alumnes, ha millorat el clima de convivència en el centre i la tranquil·litat que s'ha generat ha incidit en el professorat i el seu grau de satisfacció; l'alumnat ha augmentat també el grau de satisfacció i de pertinença a la Institució, s'ha reduït l'absentisme, s'ha incrementat la motivació, el compromís de treball i el rendiment acadèmic. Aquest crèdit actua directament en el tema de la disciplina, essent un element de prevenció i de contenció.</p> <p>A casa han millorat les relacions amb la família i ha canviat el tracte.</p>
Valoracions manifestades pels alumnes:	<p>Augment de les habilitats socials i les relacions interpersonals satisfactòries</p> <p>Possibilitat de pensar. Disminució de pensaments autodestructius</p> <p>Millora de l'autoestima</p> <p>Disminució de l'agressivitat</p> <p>Millora del rendiment acadèmic</p> <p>Disminució de consums i desordres</p> <p>Millor adaptació escolar</p> <p>Disminució de l'absentisme</p> <p>Descens de l'ansietat i estrés</p> <p>Millora de la resistència a la frustració</p> <p>Control de la impulsivitat</p> <p>Increment de la utilització de recursos propis</p> <p>Presència de consciència de la gestió i control d'emocions i sentiments. Resolució de conflictes.</p> <p>Creació</p>
	El crèdit ajuda a capacitar a l'alumnat a:

<p>Conclusió</p>	<p>Aprendre a pensar i a decidir per a ser els qui assumeixin la responsabilitat del seu aprenentatge i de la seva vida. Ser autònoms i madurs. A comunicar-se a través del llenguatge i ser bons comunicadors. Pensar i actuar responsablement. Aprendre a regular les seves emocions i a socialitzar-se. Genera Cultura</p> <p>Afavoreix l'èxit personal i del col·lectiu a nivell escolar . Disminueix les conductes disruptives i contribueix a minimitzar conductes absentistes.</p> <p><i>AFAVOREIX QUE L' ALUMNE SIGUI PERSONA I CIUTADÀ.</i></p>
------------------	--

BIBLIOGRAFIA.

- APARICI, R. (2003). Comunicación Educativa en la sociedad de la Información. UNED. Madrid.
- BISQUERRA, R. (2000). La Educación Emocional y el bienestar. Ed. Copraxis. Barcelona.
- CARDUS, S. (2000). El desconcert de l'educació. Ed. La Campana. Barcelona.
- CARPENA, A. (2001). Educació socioemocional primària. Ed. Eumo. VIC
- CASTELLÓ, A. , MARTINEZ, M. (1999) Alumnat excepcionalment dotat intel·lectualment. Departament d'Ensenyament. Barcelona.
- DE BONO, E. (1988). Seis sombreros para pensar. Ed. Granica. Barcelona.
- DE BONO, E. (1992). El pensamiento creativo. Ed. Paidós . Barcelona.
- DELORS, J. (1996) La educación encierra un tesoro. Ed. Santillana. UNESCO. Madrid.
- DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ (2007). Currículum d'Educació secundària obligatòria
- GALLIFA, J. (1990). Models cognitius de l'aprenentatge. Ed. Raïma. Barcelona.
- GOLEMAN, D. (1996). La intel·ligència emocional. Ed. Kairós. Barcelona.
- GROU (1998) La inteligencia Emocional. Ed. Pràxis. Barcelona.
- SEGURA, M. (2000). Programa de Competència Emocional y Social. Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya. Barcelona.
- STERNBERG, R. (1998). Inteligencia exitosa. Ed. Paidós. Barcelona.
- TAPIA, J.A. (1994). Motivación y aprendizaje en el aula. Ed. Santillana. Madrid.
- TERRICABRAS, J.M^a. (2002) I a tu, què t'importa?. Els valors. Ed. La Campana. Barcelona.
- TORRANCE, E.P. (1969) Orientación del talento creativo. Ed. Troquel. Buenos Aires.